

חוק הירושה (תיקון מס' 7), התשנ"ח-1998*

1. תיקון סעיף 6 בחוק הירושה, התשכ"ה-1965¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 6 –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "לכית המשפט" יבוא "לרשם לעניני ירושה, או לבית המשפט כאשר הענין הועבר אליו לפי סעיף 67א";
- (2) בסופו יבוא:
- "(ה) בחוק זה, "רשם לעניני ירושה" – כמשמעותו בסעיף 65א.
2. תיקון סעיף 21 בסעיף 21(א) לחוק העיקרי, במקום "בבית משפט" יבוא "אצל רשם לעניני ירושה" ובמקום הסיפה החל במילים "לידי שופט או רשם" יבוא "לרשם לעניני ירושה".
3. תיקון סעיף 22 בסעיף 22 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שופט או רשם של בית משפט" יבוא "שופט, רשם של בית משפט או רשם לעניני ירושה" ובמקום "לידי שופט, רשם" יבוא "לידי שופט או רשם של בית משפט, רשם לעניני ירושה";
- (2) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "הרשם" יבוא "הרשם של בית המשפט, הרשם לעניני ירושה";
- (3) בסעיף קטן (ה), במקום "בבית משפט" יבוא "אצל רשם לעניני ירושה".
4. תיקון סעיף 23 בסעיף 23(ב) לחוק העיקרי, במקום "בבית משפט" יבוא "אצל רשם לעניני ירושה".
5. תיקון סעיף 32 בסעיף 32 לחוק העיקרי, במקום "יתקן בית המשפט את הטעות" יבוא "יתקן את הטעות הרשם לעניני ירושה, או בית המשפט כאשר הענין הועבר אליו לפי סעיף 67א".
6. הוספת סעיף 65א בפרק החמישי לחוק, לפני סעיף 66 יבוא:
- 65א. (א) האפוטרופוס הכללי, כמשמעותו בסעיף 2 לחוק האפוטרופוס הכללי, התשל"ח-1978², יהיה ממונה ארצי לעניני ירושה (להלן – הממונה הארצי), והמסנה לאפוטרופוס הכללי יהיה משנה לממונה הארצי.
- (ב) כל אחד מסגני האפוטרופוס הכללי, הכשיר להיות שופט של בית משפט שלום, יהיה רשם לעניני ירושה.
- (ג) שר המשפטים רשאי למנות, נוסף על הרשמים לפי סעיף קטן (ב), עובד המדינה שהאפוטרופוס הכללי ממונה עליו, הכשיר להיות שופט של בית משפט שלום, לרשם לעניני ירושה.
- (ד) שר המשפטים יקבע, בהודעה ברשומות, את אזורי פעולתם של הרשמים לעניני ירושה.
- (ה) שמות סגני האפוטרופוס הכללי שהם רשמים לעניני ירושה לפי הוראות סעיף קטן (ב) ושמות הרשמים לעניני ירושה שמונו לפי סעיף קטן (ג) יפורסמו ברשומות.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ח בסיון התשנ"ח (22 ביוני 1998); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2637, מיום י"א בתמוז התשנ"ז (16 ביולי 1997), עמ' 452.

¹ ס"ח התשכ"ח עמ' 63; התשנ"ה, עמ' 393.

² ס"ח התשל"ח, עמ' 61; התשמ"ג, עמ' 78.

7. בסעיף 66 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 66

- (1) כותרת השוליים תהיה "הצהרה על זכויות היורשים";
- (2) בסעיף קטן (א), במקום "בית המשפט" יבוא "הרשם לעניני ירושה".

8. בסעיף 67 לחוק העיקרי –

תיקון סעיף 67

- (1) כותרת השוליים תהיה "הגשת התנגדויות";
- (2) במקום "בית המשפט" יבוא "הרשם לעניני ירושה" ואחרי "רשאי להגיש התנגדות" יבוא "לרשם לעניני ירושה".

9. אחרי סעיף 67 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 67א

67א. (א) על אף האמור בסעיף 66(א), בקשה לצו ירושה או לצו קיום שחוגשה לרשם לעניני ירושה תועבר לבית המשפט בכל אחד מאלה:

"מתן צו ירושה וצו קיום על ידי בית המשפט

- (1) הוגשה התנגדות לבקשה;
- (2) המרינה או מוסד ממוסדותיה הם צד לבקשה;
- (3) היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו ראו לנכון ליזום הליך לענין הבקשה או להצטרף להליך;
- (4) האפטרופוס הכללי מייצג בבקשה חסוי, קטין או נעדר;
- (5) הצוואה נושא הבקשה היא צוואה בעל פה כמשמעותה בסעיף 23;
- (6) בצוואה נושא הבקשה קיים פגם או חסר כמשמעותה בסעיף 25;
- (7) על הירושה חלות הוראות הפרק השביעי;
- (8) הרשם לעניני ירושה ראה לנכון להעביר את הבקשה לבית המשפט.

(ב) בקשה שהדיון בה הועבר לבית המשפט לפי סעיף קטן (א), יראו אותה כתובענה לפי סעיף 1 לחוק בית המשפט לעניני משפחה, התשנ"ה-1995³, ובית המשפט רשאי להצהיר על זכויות היורשים כאמור בסעיף 66.

(ג) נתן בית המשפט צו ירושה או צו קיום לפי סעיף זה, יועבר העתק הצו לרשם לעניני ירושה לשם רישום לפי סעיף 73.

10. בסעיף 68(א) לחוק העיקרי, במקום "מנימוקים שיירשמו" יבוא "או הרשם לעניני ירושה, מטעמים מיוחדים שיירשמו".

תיקון סעיף 68

11. במקום סעיף 72 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 72

72. (א) נתן רשם לעניני ירושה או בית משפט צו ירושה או צו קיום, רשאי כל אחד מהם, לגבי צווים שנתן, לפי בקשת מעוניין בדבר, לתקנם או לבטלם על סמך עובדות או טענות שלא היו בפניו בזמן מתן הצו; ואולם ראה רשם לעניני ירושה שלא להיזקק לעובדה או לטענה שהמבקש יכול היה להביאה לפני מתן הצו, או שיכול היה להביאה לאחר מכן ולא עשה כן בהזדמנות הסבירה הראשונה, יעביר את הבקשה לבית המשפט.

"תיקון וביטול של צו ירושה ושל צו קיום

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 393.

(ב) תוקן או בוטל צו ירושה או צו קיום לפי הוראות סעיף קטן (א),
יודיע על כך הרשם לעניני ירושה ברבים וליורשים על פי דין או לנהנים
על פי הצוואה.

הוספת סעיפים
73 עד 77

12. אחרי סעיף 73 לחוק העיקרי יבוא:

73א. (א) הממונה הארצי יקבע את נוהלי עבודתם של הרשמים לעניני
הארצי ומשנהו ירושה.

(ב) הסמכויות הנתונות לממונה הארצי לפי חוק זה נתונות גם
למשנה לממונה הארצי; הממונה הארצי רשאי לתת למשנה לממונה
הארצי הנחיות לענין הפעלת סמכויותיו.

73ב. (א) במילוי תפקידו לפי חוק זה אין על רשם לעניני ירושה מרות
ולת מרותו של הדין.

(ב) רשם לעניני ירושה לא ישמש כבא-כוחו של היועץ המשפטי
למשלה בענין שבו טיפל בכל הליך משפטי לפי חוק זה.

73ג. לרשם לעניני ירושה יהיו הסמכויות הנתונות לו עדת חקירה לפי
סעיפים 9 עד 11 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968⁴, ככל שהדבר דרוש
למילוי תפקידו לפי חוק זה.

73ד. הממונה הארצי ינהל מרשם ארצי של צווי ירושה וצווי קיום, של
בקשות לצווי ירושה ולצווי קיום ושל צוואות שהופקדו לפי סעיף 21; פרטי
המרשם ודרכי ניהולו ייקבעו בתקנות.

13. בסעיף 74 לחוק העיקרי, בכל מקום, אחרי "בית המשפט" יבוא "או הרשם לעניני
ירוששה".

14. בסעיף 75 לחוק העיקרי -

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "מסירת צוואה לרשם לעניני ירושה";
- (2) בסעיף קטן (א), במקום "לבית משפט" יבוא "לרשם לעניני ירושה";
- (3) בסעיף קטן (ב), המילים "אלף לירות" - יימחקו.

15. במקום סעיף 76 לחוק העיקרי יבוא:

76. הופקדו צוואה או זכרון דברים על צוואה שבעל פה אצל רשם לעניני
ירוששה או נמסרה לו צוואה לפי סעיף 75, ולא הוגשה בקשה לקיום הצוואה
תוך שלושה חודשים לאחר מות המצווה או לאחר מסירת הצוואה כאמור,
הכל לפי המאוחר יותר, ימסור הרשם לעניני ירושה הודעה על כך לזכאים
לפי הצוואה ויודיע על כך ברבים; פרטי ההודעה ברבים ייקבעו
בתקנות.

16. האמור בסעיף 78 לחוק העיקרי יסומן (א) ובסופו יבוא:

"(ב) היתה הבקשה בהסכמת כל הצדדים הנוגעים בדבר, תוגש הבקשה לרשם
לעניני ירושה; הוגשה בקשה כאמור, רשאי הרשם לעניני ירושה למנות בצו מנהל
עזבון, ויהיו לו, לענין המינוי, הסמכויות הנתונות לבית המשפט לפי סעיף 89."

⁴ ס"ח התשכ"ט, עמ' 28; התשמ"ח, עמ' 294.

17. בסעיף 80 לחוק העיקרי, אחרי "לכית המשפט" יבוא "או לרשם לעניני ירושה, לפי הענין".
18. בסעיף 81 לחוק העיקרי, במקום "ימנה בית המשפט למנהל עזבון אותו אדם" יבוא "ימנה בית המשפט או הרשם לעניני ירושה, לפי הענין, אותו אדם כמנהל עזבון", ובמקום "שבית המשפט משוכנע, מטעמים שיירשמו", יבוא "שבית המשפט או הרשם לעניני ירושה משוכנע, מטעמים מיוחדים שיירשמו".
19. אחרי סעיף 81 לחוק העיקרי יבוא:
 "הליכים בבית 81א. נתמנה מנהל עזבון לפי סעיף 78(ב) או לפי סעיף 81, יימשכו המשפט ההליכים לפי פרק זה בבית המשפט."
20. בסעיף 91 לחוק העיקרי, במקום "כפי שיראה למתאים" יבוא "לפי כללים שקבע שר המשפטים בתקנות".
21. בסעיף 93 לחוק העיקרי, ברישה, אחרי "ימנה בית המשפט" יבוא "או הרשם לעניני ירושה".
22. במקום סעיף 151 לחוק העיקרי יבוא:
 בית המשפט 151. בית המשפט המוסמך לפי חוק זה הוא בית המשפט לעניני המוסמך משפחה."
23. אחרי סעיף 151 לחוק העיקרי יבוא:
 ערעור על החלטת רשם לעניני ירושה 151א. הרואה עצמו נפגע מהחלטת רשם לעניני ירושה רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המוסמך לפי סעיף 151, שידון בערעור בשופט אחד."
24. בסעיף 155(א) לחוק העיקרי –
 (1) במקום "על אף האמור בסעיף 151" יבוא "על אף האמור בסעיפים 66(א) ו-151";
 (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
 "א) נתן בית הדין צו ירושה או צו קיום צוואה לפי סעיף זה, יועבר העתק הצו לרשם לעניני ירושה לשם רישום לפי סעיף 73ד."
25. האמור בסעיף 160 לחוק העיקרי יסומן (א), ובסופו יבוא:
 "5) סדרי הדין;
 (6) מועדים שבסדרי דין, לרבות מועדים לענין בקשה שהוגשה לבית דין דתי;
 (7) אגרות, שכר והוצאות.
 (ב) תקנות לפי פסקאות (6) ו-(7) של סעיף קטן (א) טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת."
26. בחוק בית המשפט לעניני משפחה, התשנ"ה-1995⁵ –
 (1) בסעיף 1 –

תיקון חוק
 בית המשפט
 לעניני משפחה –
 מס' 3

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 393.

(א) בפסקה (2), במקום "תובענה אזרחית שהגיש אדם נגד בן משפחתו, או נגד עזבונות של בן משפחתו" יבוא "תובענה אזרחית בין אדם או עזבונו לבין בן משפחתו, או עזבונו";

(ב) בפסקה (6א), בסופה יבוא "לרבות תובענה שעילתה סכסוך בקשר לירושה, יהיו הצדדים אשר יהיו";

(2) בסעיף 25(ב), בסופו יבוא "בענין הנתון לסמכותו המקבילה של בית דין דתי, יהיה בית המשפט לעניני משפחה מוסמך לדון כל עוד אין בית הדין הדתי דן בו".

(3) בסעיף 27(א), במקום "ה' בניסן התשנ"ח (1 באפריל 1998)" יבוא "י' באלול התשנ"ח (1 בספטמבר 1998)".

27. בחוק הצהרות מוות, התשל"ח-1978⁶, בסעיף 2, במקום "בית משפט מחוזי" יבוא "בית משפט לעניני משפחה".

תיקון חוק הצהרות מוות - מס' 2

28. (א) צוואות שהופקדו בבית משפט או שנמסרו לו לפי סעיפים 21, 23 או 75 לחוק העיקרי כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה יועברו להפקדה אצל הרשם לעניני ירושה כפי שיקבע שר המשפטים.

הוראות מעבר

(ב) בקשה לצו ירושה או לצו קיום שהוגשה לפני תחילתו של חוק זה תידון בבית המשפט שאליו הוגשה.

29. תחילתו של חוק זה, למעט סעיף 26, ביום י' באלול התשנ"ח (1 בספטמבר 1998).

תחילה

צחי הנגבי
שר המשפטים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

⁶ ס"ח התש"ח, עמ' 76.

חוק הירושה (תיקון מס' 8), התשנ"ח-1998*

1. בחוק הירושה, התשכ"ה-1965¹, בסעיף 143, במקום "דת" יבוא "דת, מין".

תיקון סעיף 143

צחי הנגבי
שר המשפטים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום כ"ח בסיון התשנ"ח (22 ביוני 1998): הצעת החוק ורכיבי הסבר פורסמו בהצעת חוק 2646, מיום כ"ג בתמוז התשנ"ז (28 ביולי 1997), עמ' 510.
¹ ס"ח התשכ"ה עמ' 63; התשנ"ה, עמ' 393; התשנ"ח, עמ' 240.